

Новине српске

МОСТТТОВИ

Савез српских друштава Словеније | Број 59 | Година 16 | Август 2020

Ко види ковид?

Поштовани читаоци „Мостова”,

Пред вама је нови број наших и ваших Новина српских „Мостови”, и то први овогодишњи број. Можда се питате зашто тек сада први број у овој години, а неки вјероватно и знате одговор. Епидемија, пандемија, или како је све већ не зову, корона вируса, условила је потпуно другачији начин живота и захтијевала своје „жртве”. Поред осталог и жртве у култури, која је постала некако најрањивија у кризним и тешким временима, свако, па и држава, гледа да уштеди баш на култури. Тако да, не само због финансирања, него и због немогућности реализације програма и циљева, као и немогућности било каквог дјеловања, културна друштва су се нашапа у ситуацијама када не могу ништа сама одлучивати, морају тражити сагласност и одобрење надлежних институција за било какав вид дјеловања, од проба до наступа и гостовања. За било шта да се ради морају бити поштоване мјере одређених органа и институција. А није исто кад се наступа пред пуном двораном или пред неколицином гледалаца који су распршени због поштовања међусобног растојања, или како неки глупо то преводе „социјална дистанца”, што је нешто сасвим друго од физичког одстојања једне особе до друге.

Због свега горе наведенога и наша српска друштва обуставила су свој рад, прекинуте пробе фолклорних, пјевачких, драмских и литерарних секција и група, ако је неко нешто урадио у прва два мјесеца ове године то је било све, касније једва да је било ичега, само мали изузеци, који ипак много значе и који казују да није све баш тако замрло и све то даје наду да ће ускоро доћи крај овој пошасту која хара свијетом. Невидљиви непријатељ је најгори и најтежи непријатељ.

Како рекох, било је нешто мало активности, о којима пишемо у овом броју „Мостова”. Било је ту концерата фолклорних група, литерарно-драмских приредби, слава друштва, пикника, учешћа у програмима других организација и установа, а приказаним програмом можемо бити врло задовољни а то показују и похвале од стране организатора и публике.

Поред текстова и фотографија о активностима из друштава, доносимо прилоге и о осталим сталним темама које су присутне у „Мостовима”, а од овог броја почињемо са једном новом рубриком која је везана за домаћинства и којом желимо помоћи у вези учинковитог коришћења енергије, од електричне до других врста енергије. Рубрику отварамо захваљујући Бранку Баћовићу, дугогодишњем сараднику Новина српских „Мостови”, који је и дизајнер нашег часописа.

Надамо се да ће већ почетком септембра почети са радом већина секција у друштвима, прије свега фолклорна, јер све очекују редовни догађаји, који се одржавају сваке јесени. При свему томе треба поштовати мјере и прописе везане за пандемију и држати се свих упутстава од надлежних институција.

Ми ћемо се потрудити да о свему припремимо чланке из којих ћете моћи видјети како и шта је урађено у оваквим, нимало једноставним и лаким условима, у жељи и нади да ће све ове невоље брзо проћи и без посљедица.

Душан Јовановић

Душан Јовановић	
Осми годишњи концерт.....	4
Душан Јовановић	
Савиндан.....	6
Душан Јовановић	
Свети Симеон Мироточиви.....	8
Душан Јовановић	
Из КУД Младост Љубљана.....	10
Јово Јауз	
Крсна слава Мратиндан.....	12
Синиша Живковић	
Свете Тројице.....	13
Синиша Живковић	
Трг Европе.....	14
Душан Јовановић	
Разговор с пријатељем.....	17
Славица Трипуновић	
Бања Лука да или не.....	18
Крстан Шућур	
Дан државности Србије.....	21
Крстан Шућур	
Поздрав љету.....	22
Маринко Јагодић Маки	
Млади ватрогасци.....	27

Насловна страна: Аутор Бранко Баћовић

Издавач
Савез српских друштвава Словеније

За издавача
Златомир Бодирожа

Главни и одговорни уредник
Душан Јовановић

Лектор за српски језик
Мића Живковић

Графичка обрада и прелом
Душан Јовановић

Обликовање
Бранко Баћовић

Молимо, да сви дописници шаљу своје
текстове и фотографије (CD) на адресу:
ССДС, Грабловичева 28
1000 Љубљана
или по електронској пошти:
dule56@gmail.com

Штампа:
ENOLA B d.o.o.
Medvode

Излази 4 до 6 бројева годишње
Штампање часописа омогућили:

Jskd

JAVNI SKLAD REPUBLIKE SLOVENIJE
ZA KULTURNE DEJAVNOSTI

Пројекат је рађен у сарадњи са Владом
Републике Србије и суфинансиран од
Министарства спољних послова - Управе за
сарадњу с дијаспором и Србима у региону и
Министарства културе и информисања

Часопис уписан у регистар јавних
гласила у Министарству за културу
Републике Словеније под бројем 785

Осми ГОДИШЊИ КОНЦЕРТ

КПСХД „Вук Караџић” Радовљица

Културно просвјетно спортско и хуманитарно друштво „Вук Караџић” из Радовљице припремило и одржало „Осми годишњи концерт”

„Култура, умјетност, обичаји, љепота и мудрости живота обликују традицију једног народа. Традиција је дјело људских радњи које се у времену креативно допуњавају и на тај начин развијају и трају кроз генерације. Велики број људи различитих година, велики број играча, пјевача и свирача оставио је трагове у нашем друштву...”. Овако почиње текст у брошури коју је СКПХД „Вук Караџић” из Радовљице штампало поводом Осмог годишњег концерта који је одржан 19. јануара 2020. у Позоришту Тонета Чуфара на Јесеницама.

Извођачки ансамбл КПСХД „Вук Караџић”

Водитељка програма Снежана Максимовић поздравила је присутне као и учеснике у програму и у својој најави истакла значај оваквих догађаја и културног стваралаштва.

Разноврстан и богат програм почео је пјесмом „Гором језде кићени сватови” у извођењу Женске пјевачке групе КПСХД „Вук Караџић”. Умјетнички руководиоца групе Снежана Максимовић.

Кореографију под називом „Кроз Пиротско поље” чији је аутор Дамир Шиповац, одиграо је Извођачки ансамбл којим руководи Сандра Јевтић, а затим је Омладински ансамбл извео кореографију „Влашке игре из Кобишнице”, аутор кореографије и умјетнички руководиоца Никола Џевер. Овај дио програма завршен је пјесмом „Синоћ прођох сокаком кроз село” коју је отпјевала Мушка пјевачка група којом такође руководи Снежана Максимовић.

Ветерански ансамбл КПСХД „Вук Караџић”

Милан Стојановић и Блаж Рачич

Програм је настављен „Играма из централне Србије” које су одиграли веома активни и агилни чланови Ветеранског ансамбла чији је умјетнички руководиоца Марко Чушин. Аутор кореографије је Жељко Милановић. Како то изгледа кад запјевају најмлађи показали су млади чланови ансамбла „Џицибани” који су се представили са сплетом пјесама. Умјетнички руководиоца дјечјих ансамбала је Никола Џевер.

Након младих пјевача на сцену су ступили они мало старији, чланови Мушке пјевачке групе који су отпјевали „Грокталицу”, да би потом Женска пјевачка група наступила са пјесмом „Синоћ ми је долазио Гојко”, а овај склоп програма завршен је кореографијом „Испраћај младића у војску „На гости” – Игре из Црне Траве” коју је представио

и одиграо Извођачки ансамбл. Аутор кореографије Дамир Шиповац.

У наставку концерта опет се чула пјесма, Женска и Мушка пјевачка група отпјевале су пјесму „Куде си пошла мори Цвето”, а потом је Народни оркестар из Банатског Новог Села одсвирао сплет Влашких мелодија. Руководилац оркестра је Жанијел Шубља, а треба нагласити да оркестар већ дуго година свира на годишњем концерту, као и на другим фестивалима и концертима гдје наступају фолклораши СКПХД „Вук Караџић” из Радовљанице.

Играма из Шумадије, које је поставио Никола Џевер, представио се средњи дјечји ансамбл, а Женска пјевачка група извела пјесму „Ој дјевојко узвијојло”, да би затим поново дошао ред на Ветерански ансамбл и кореографију под називом „Запјевајмо, пјевати се смије” – игре из Беле Крајине.

Опет су дошле на ред пјесме. Прво је Мушка пјевачка група отпјевала пјесму „Од мора ето сватова”, а Женска пјевачка група пјесму „Жао ми је материних двора”, да би након тога чланице Женске пјевачке групе

Женска пјевачка група КПСХД „Вук Караџић”

отпјевале и пјесму „Свекрвице отварај капију” а Извођачки ансамбл затим одиграо кореографију „На сеир момку и девојци” – дио свадбеног обичаја Врањског поља, чији је аутор Дамир Шиповац.

На крају ове занимљиве, квалитетне и дивне вечери, јер мора се признати да је све било припремљено и изведено на најбољи и најљепши начин, публици и извођачима обратио се Милан Стојановић, председник друштва и захвалио се на посјети а извођачима на овако величанственом програму. Посебно је поздравио чланове Народнoг оркестра из банатског Новог Села, као и свираче из Словеније који су били као испомоћ оркестру, и захвалио им се да су и ове године дошли и својим свирањем пратили наступе фолклорних група. Присутнима се обратио и Блаж Рачич, начелник општине Јесенице, који је поздравио публику а извођачима честитао на овако лијепом догађају и квалитетном концерту, а такође се захвалио и друштву у цјелини јер својим дјеловањем доприноси и културном богатству и разноврсности општине Јесенице.

На позорници су били сви извођачи, а Мирослав Мартић је одржао своју здравницу захваливши се свима који су учествовали у програму, као и публици на посјети, јер је дворана била испуњена тако да није било слободног мјеста. Такође се захвалио и свим спонзорима и донаторима који већ дуго низ година помажу реализацију програма друштва.

Умјетничким руководиоцима подијељени су букети цвијећа као захвала за оно што су урадили да овај концерт остане у дугом и лијепом сјећању. А овај програм припремили су: Сандра Јевтић, Никола Џевер, Марко Чушин, Адријана Шучур, иначе сарадник за народну ношњу, и Снежана Максимовић.

На крају треба истаћи да је овај концерт у склопу обиљежавања 25 година постојања и рада Културно просвјетног спортског и хуманитарног друштва „Вук Караџић” Радовљаница.

Текст и фото: Душан Јовановић

Омладински ансамбл КПСХД „Вук Караџић”

Дјечји ансамбл КПСХД „Вук Караџић”

Савиндан

слава СКПД „Свети Сава” Крањ

Српско културно просветно друштво „Свети Сава“ прославило Савиндан, своју крсну славу и тако наставило са традицијом

Славска свечаност, као што је и уобичајено у друштву, одржана је 27. јануара 2020. у Светосавском културном центру у Крању уз присуство великог броја чланова друштва и гостију који су се одазвали позиву и увеличали овај велики догађај. Славски обред је водио јереј Бранислав Тодорић уз саслужење Драгише Лазовића. Ломљење славског колача обавили су Милош Милић, председник СКПД „Свети Сава” Крањ и Мирко Шокчевић, кум славе. Након обреда гостима и слављеницима обратио се свештеник Бранислав Тодорић који је у свом говору рекао следеће: „Поштовани домаћини и гости, да овај дан буде у благодати божјој, као што увијек призивам и као што увијек трудимо се да чувамо оно што нам је оставио у аманет највећи, како можемо рећи, Србин наше нације и као просветитељ и учитељ нашега народа, а то јесте управо свети Божји човек Свети Сава, први архиепископ српски и заштитник овога нашега друштва. И због његове ванредности и јачине, како можемо рећи, управо ово друштво треба да буде јако и моћно у свим многим својим активностима и напредовању, јер носи име једнога великога човјека, врши одговорно своје посланство али и да велики труд буде да испунимо своје мисије у овоме свијету. Давно је било, како знамо, како можемо рећи, 1184. године која се узима за вријеме рођења Светога Саве, а и 1236. година његове смрти свете, увијек јача и његов култ у нашем народу, и јачаће. Па и онда када се народ дизао на устанке и борио се. И спаљивање његових светих моштију није поколебало народ да има још чвршћу и јачу вјеру него ону што је замислио Синан-паша палећи његове свете

Бранислав Тодорић и Милош Милић

мошти. Он и данас још и јаче и још моћније пролази кроз молитве свих нас упућене њему за наше отачество. Није се само борио за цркву, борио се на првом мјесту да будемо писмени и људи школовани. Од тада можемо са поносом испостављати да у овим данима је осамто година самосталности наше српске цркве и што и чинимо и што посведочава управо народ у Црној Гори који је окупљен против промјена и закона којима се неправедно одузима право нашега народа и наше цркве. Држава пролази, али црква остаје, као што смо свјесни кроз историју, која је учитељица народа. Црква ће увијек остати, а ми треба увијек да будемо у вези са Господом Богом, Створитељем, како нас учи наша хришћанска вјера, вјера у нашега васкрслога Господа Исуса Христа. И ми управо томе се васкрсењу надамо, да нам пролазни материјални живот у којем живимо, допринесе нови живот као ово овдје житно сјеме које се сасуши па се баци у њиву и опет донесе род. То је наше вјеровање у онај загробни живот и живот послје смрти, јер свакако у овоме земаљском животу правда

не може бити испуњена, али се трудимо да праведно радимо и то ваистину сваки човјек треба да чини. Зато и вама свима овдје окупљенима да се једном већ угледамо на овога свеца Божјега и препознаваоца праве истине у васкрслога Христа, Господа Бога створитеља нашега, што су показале све православне цркве које га прослављају, а нарочито ми као српски народ. Ваистину прослављају га од школа до просвјете, кроз све датуме које сам набројао, кроз његов земаљски живот, узети су и важни су за целокупни српски народ, ма гдје да се он налазио. Зато, остављајући владалачки живот и узевши монашку ризну, ваистину показује одређеност за духовни живот, али се увијек трудио да будемо људи и у овоме земаљском животу. Истрајмо у свему добром и Господ ће нас благословити. Да на многе године прослављате у срећи и Божјем благослову, са више чланова, са више оптимизма, са више онога, како можемо рећи, најбитнијега, а то јесте да останемо у заједници у свим данима овог нашег заједничког овоземаљског живота. Како је Свети Сава говорио „само слога може Србина да спаси“, па нек увијек буде слоге, како међу нама самима, тако и према свакоме човјеку у овоме земаљском свијету. Да ваистину љубав побјеђује, увијек је побјеђивала зло и увијек ће љубав да буде награђена. А Бог је показао својом нескривеном љубављу страдајући, и својим рођењем и васкрсењем. И зато носимо љубав и бићемо благословени. Нека сте сви благословени и срећна слава и свако добро од Господа Бога да буде на многа љета. Амин.”

Жељко Савановић, Љубиша Гојковић, Јанез Черне, Мајијаж Раковец и Драгиша Лазовић

Гостима се обратио и Милош Милић, председник СКПД „Свети Сава” који је у свом говору навео: „Добро дошли на данашњи дан, а ово је тридесета година, јубиларна, од како је наше друштво

Мајџаж Раковец, Вида Крчмар и Милош Милић

Бранислав Тодорић и Мирко Шокчевић

„Свети Сава” основано, сно видите слике председника, ја сам овај задњи, који наставља традицију од деведесетих година. С данашњим даном ми почињемо ове године обележавање тог јубилеја, јер активности су предвиђене целе године, већ у суботу 1. фебруара имаћемо један фестивал, и на фестивал позивам градоначелника Матјаж Раковца, кога поздрављам међу нама, као и Јанеза Чернета, заменика градоначелника Крања. Председник Савеза српских друштава Словеније Златомир Бодирожа је службено одсутан, али је послао поруку и све вас поздравља. Игор Велов због болести није могао доћи. Поздрављам Љубишу Гојковића, једног од најупорнијих потпорних чланова нашег друштва и хвала му много на свему.”

Након узимања славског жита Милош Милић је поздравио и остале госте Вељка Татића представника Меркатора и захвалио му се на свему што чини за друштво. Затим је поздравио Зорана Зеца који сваки пут помаже друштво, као и други спонзори.

Славској свечаности присуствовали су и представници других српских друштава и то Митар Вујиновић, председник Културног друштва „Брдо” Краљ са члановима друштва, затим представнике КПСХД „Вук Караџић” Радовљица као и представнике Српског културног друштва „Петар Кочић” Крањ са потпредседником Рајком Ђукановићем на челу, Величка Кљајевића представника Удружења гуслара Словеније из Кочевја. С посебним задовољством поздравио је Виду Крчмар која за сваку славу донесе торту и Мирка Шокчевића, кума славе, који је обезбедио добру ракију за послужење, а затим и Жељка Савановића који дуго година помаже друштво. На крају свог обраћања Милош Милић је поздравио и захвалио се домаћинци и свима онима који су се потрудили око припреме трпезе и дворане.

Градоначелник Крања Матјаж Раковец у свом говору захвалио се на позиву и навео да је отворен за пријатељства јер има огромно пријатеља из свих бивших југословенских република. „Данас сам

управо дошао из Будимпеште са Европског првенства у ватерполу, где сам био с вашим момцима које познајем. У току припрема за Олимпијске игре договорено је да ватерполо репрезентација Србије дође у Крањ. То је енергија да заједно живимо и да се волимо. У току свог мандата трудићу се да помогнем колико могу. Хвала на гостопримству и срећна слава” – рекао је на крају градоначелник Раковец.

Замјеник градоначелника Јанез Черне такође се захвалио на позиву и пожелио срећну славу члановима друштва. Кум славе Мирко Шокчевић захвалио се на кумству и честитао славу члановима друштва и пожелио много успјеха у будућем раду.

На крају обреда градоначелник Матјаж Раковец и Вида Крчмар разрезали су торту која је специјално припремљена за ову прилику, а затим је настављено са славским весељем уз богату трпезу и добро расположење.

Текст и фото: Душан Јовановић

Бадње вече

Српско културно просветно друштво „Свети Сава” Крањ настављајући традицију и чувајући обичаје организовало је бадње вече за најмлађе који су се и овог пута окупили у прилично великом броју, а дошли су у spremству родитеља или баба и дјевова. Свима се прво обратио Милош Милић, председник друштва и захвалио се родитељима и дјецима да су и ове године дошли да се заједно обиљежи овај лијепо српски обичај. Анђа Гојковић и Младен Врањеш унијели су и прострли сламу, а затим по њој набацали бомбона и других салткиша, као и ораха, да би дјечица, по старом обичају, навалила и тражила бонбоне и орахе по слами.

Након тога услиједило је заједничко фотографисање а онда и дружење уз наду и жељу да се овакви догађаји наставе и у будуће и преносе на младе нараштаје.

Текст и фото: Душан Јовановић

Свети Симеон Мироточиви

Културно друштво „Брдо” из Крања прославило свог заштитника Светог Симеона Мироточивог

Свечаност поводом овог великог и значајног празника, не само за друштво већ и за цјелокупну српску православну цркву и српски народ, одржана је 22. фебруара 2020. у просторима друштва, а почела је пјесмама „Маријо славна” и „Вјера вјечна, вјера славна” у извођењу Женске пјевачке групе „Брђанке” из Културног друштва „Брдо” Крањ, а које су касније, након славског обреда и здравица, отпјевале и пјесме „Мој драгане покриј кућу циглом”, „Јој свака гора чека листа свога” и „Вишњицица род родила”.

Славски обред обавио је протојереј-ставрофор Будимир Галамић, парох крањски, а славски колач ломили су Митар Вујиновић, предсједник друштва и Жељко Савановић, кум славе. Након тога свештеник Будимир Галамић одржао је бесједу о Светом Симеону Мироточивом, у световном животу Стефан Немања, велики жупан српски. Отац Будимир је у свом говору рекао: „Прослављамо човјека који је помогао да постане та Немањићка лоза, помогао је да кроз цио свој род сачувамо вјеру хришћанску, евенђелски уздигнемо, да просвјета код нас функционише како треба.

Митар Вујиновић, Будимир Галамић, Милан Гламочанин и Жељко Савановић

Оставио нам је и здравство, и све уређење државе и свега, чак и законе, као што је Душанов, који се и дан-данас изучавају у законима, исто потомак из Немањића. Оставио нам је, значи, светитеље, просветитеље, учитеље, здравствене раднике, све оно чим би се сваки народ поносио, па и ми се тим требамо поносити али и следити како су нас учили. Тако и ви пратите, нека вам је срећно и Богом благословљено и што више овога младог

рода да зна гдје сте, шта сте и ко сте. Амин.” Митар Вујиновић, предсједник Културног друштва „Брдо” обратио сегостимасљедећим ријечима: „Поштовани ,поджупан’, драги моји пријатељи, уважени гости из друштва „Свети Сава”, из друштва „Вук Караџић”, овдје је и Удружење гуслара Словеније, најближи пријатељи и комшије из друштва „Петар Кочић”, међу нама је и секретар Савеза српских друштава Словеније Душан Јовановић. Драги моји „Брђани” драги моји

Милан Гламочанин, Жељко Савановић, Јанез Черне, Љубиша Гојковић, Мирко Шокчевић и Зоран Зеџ

гости, и који нисте чланови друштва „Брдо”, добро нам сви скупа дошли. Часни оче, хвала на данашњој молитви и нека нам буде свима Богом милостива. Шта рећи? Да смо дочекали славу и да ју у здрављу и весељу прославимо. Ми имамо много манифестација у нашем друштву преко цијеле године, а једна од њих је и ова слава друштва, јер то је наш, рекао бих, велики обичај, и велика наша нада да и младима то пренесемо. Наша слава је уписана у УНЕСКО-ву књигу нематеријалних културних добара, тако да је то велика ствар за све нас. Прије здравице поздравио бих и нашу, како кажемо попадају, која је данас с нама. А сад бих ову здравицу намијенио нашем овогодишњем куму, а није он први пут кум, и захвалио бих му се за све што је направио, а сви који често долазите у ово друштво добро знате како су ови доле простори изгледали, и како сада изгледају. То је његова велика заслуга и он је ту уложио и својих средстава, свога труда и свега осталог. У име свих „Брђана” хвала ти од срца да си уз нас и да нам помогнеш и нека је срећно кумство.”

Жељко Савановић, кум славе и спонзор друштва у свом кратком обраћању рекао је: „Хвала на здравици и да сте срећни, здрави и весели. Срећна слава.”

Митар Вујиновић је затим своју здравицу намијенио „поджупану” – замјенику градоначелника Крања Јанезу Чернету и навео: „да наздравим нашем „поджупану” и нашем великом пријатељу. Велика је заслуга Градске општине Крањ да смо у овим просторима. Још једном се захваљујем

Женска ијевачка група „Брђанке”

нашем „поджупану” Градској општини Крањ да има разумјевања за нас. А ви који не долазите често, да кажем, да смо ми прошле године добитници општинске награде. То је велика ствар за наше друштво. Ми смо прошле године прославили 25 година, општина је пратила наш рад и извјештаје и препознали су то све скупа и нормално та награда је дошла баш због нас заједно, јер појединац ништа није вриједан. Хвала још једанпут од срца. Живјели.”

Јанез Черне, замјеник градоначелника одговорио је на здравицу сљедећим ријечима: „Драги предједниче, драги куме, поштовани високи гости из Крања и шире по Словенији, драги чланови друштва „Брдо”,

ја сам радостан и част ми је да сте ме опет позвали на вашу славу. Ваше улагање у културне ствари, ваш однос до традиције и ваша повезаност одражава се у свему томе и то много значи. Срећна слава. Наздравље.”

Представници других друштава захвалили су се на позиву и честитали славу и пожељели много успјеха у будућем раду друштва. Након свих здравица славље је настављено славским ручком за који су се побринуле вриједне домаћице и домаћини славе, а дружење је настављено уз добро расположење.

Текст и фото: Душан Јовановић

Послужење славској жињи

Iz KUD „Mladost” Ljubljana

Koraci prošlosti plešu budućnost

Koraci prošlosti plešu budućnost (Stopinje preteklosti plešejo prihodnost) – regionalni susret odraslih folklornih grupa i pjevača narodnih pjesama manjinskih etničkih zajednica održan je u Centru kulture Španski borci, Ljubljana, 2. februara 2020. godišnje srećanje odraslih folklornih skupin pevecv ljudskih pesmi manjinskih etničkih skupnosti, Center kulture Španski borci, Ljubljana, 2. februar 2020. Redovni godišnji susret pjevača, igrača manjinskih etničkih zajednica koje unutar svojih folklornih grupa kreiraju kulturnu baštinu svojih predaka. Učestvovali su, u prvom dijelu programa, pjevači i igrači: Međimursko kulturno umjetničko društvo „Ivan Car” Ljubljana – Muzičko instrumentalna grupa: „Otac me kune majka me kara”, „Od Benice do Podturna”, „Tam gor na ravnom polju”. Vođa sgrupe Grega Kampjut; Kulturno umjetničko društvo „Sevdah” Ljubljana – Folklorna grupa. Naslov koreografije: „Da sam nešto prelijepa Fata”. Vođe grupe Zora Perenda i Aida Silić;

Omladinski ansambl KUD „Mladost” Ljubljana

Međimursko kulturno umjetničko društvo „Ivan Car” Ljubljana – Pjevačka grupa „Fijolice”. Naslov pjesama: „Vrbniče nad morem” i „Međimurje, kak si lepo”. Vođa grupe Katarina Kopasić. Kulturno umjetničko društvo „Sevdah” Ljubljana – Pjevačka grupa. Naslovi pjesama: „Hajmo moje seje zapjevati”, „Bulbul poje”, „Moj dragane, moja grudo leda”, „Mala moja jabuko sa grane”. Vođa grupe Zora Perenda. Međimursko kulturno umjetničko društvo „Ivan Car” Ljubljana – Fol-

klorna grupa. Naslov koreografije: „Se po tihoj noćki spi”. Vođa grupe Franjo Magaš. U drugom dijelu programa učestvovali su: Hrvatsko kulturno društvo „Međimurje” Ljubljana – Tamburaška grupa „Prijatelji”. Naslovi pjesama: „Od Središća do Podturna” i „Međimurški čardaš”. Vođa grupe Josip Lilek. Kulturno umjetničko društvo „Mladost” Ljubljana – Omladinski ansambl. Naslov koreografije: „Igre iz Leskovca”. Rukovodilac grupe Bojan Antić. Hrvatsko kulturno društvo „Međimurje” Ljubljana – Mješoviti hor „Katruže”. Naslovi pjesama: „Golob ne pozabi me” i „Deca, moja deca”. Vođe grupe Emil Kovačić i Rihard Majcen. Kulturno umjetničko društvo „Mladost” Ljubljana – Prvi ansambl – Pjevačka grupa je otpjevala pjesme „Majka Maru preko vode zvala” i „Narodna pjesma iz Šumadije”. Rukovodilac pjevačke grupe Snežana Maksimović, umjetnički rukovodilac KUD „Mladost” Milka Marin. Hrvatsko kulturno društvo „Međimurje” Ljubljana – Folklorna grupa „Trsek” i koreografija koja nosi naslov „Sinokoše tam pri gaju”. Vođa

Ženska pjevačka grupa KUD „Mladost” Ljubljana

grupe Štefan Šimunić. Kulturno umjetničko društvo „Mladost” Ljubljana – Prvi ansambl. Naslov koreografije „Male vlaške igre”. Vođa grupe Milka Marin. Srpsko kulturno umjetničko društvo „Vidovdan” Ljubljana – Odrasla folklorna grupa prikazala koreografiju pod nazivom „Biljani petak u Žagubici” – srpske igre iz Homolja. Umjetnički rukovodilac i vođa grupe Željko Krstanović. Nastupe folklornih i pjevačkih grupa ocjenjivale su dr Vesna Bajić Stojiljković, etnomuzikolog, etnokoreolog, koreograf, muzičar i Neva Trampuš, stručni pratilac JSKD (Javnog fonda Republike Slovenije za kulturne djelatnosti) na području folklorne djelatnosti. Voditelj programa dr Tomaž Simečinger. Priredbu su omogućili Javni fond Republike Slovenije za kulturne djelatnosti i Gradska opština Ljubljana. Produkcija programa

Prvi ansambl KUD „Mladost” Ljubljana

Javni fond Republike Slovenije za kulturne djelatnosti, područna ispostava Ljubljana.

Poklon koncert

U organizaciji Folklornog ansambla „Karanovac” iz Kraljeva je 7. marta 2020. u Domu vojske u Kraljevu Poklon koncert kraljevskih

folkloraša njihovim damama pod nazivom „Voljena žena nikad ne stari”. Koncert je bio humanitarnog karaktera, sakupljani su prilozima za liječenje Elene Bekovac i Andrije Radovića. Svoj prilog dalo je i Kulturno umjetničko društvo „Mladost”, Ljubljana. U programu so učestvovali: Folklorni ansambl „Karanovac” Kraljevo, Kulturno prosvetno sportsko i humanitarno društvo „Vuk Karadžić” Radovljica, Kulturno umjetničko društvo „Abrašević” Kraljevo, Kulturno umjetničko društvo „Kraljevačka riznica” Kraljevo, Srpski kulturni centar „Stefan Nemanja” Kraljevo, Kulturno umjetničko društvo „Oplanići” Kraljevo, Kulturno umjetničko društvo „Moravac” Adrani, Kulturno umjetničko društvo „Ratina” Kraljevo, Dom kulture „Žiča” Kraljevo i Kulturno umjetničko društvo „Mladost” Ljubljana, koje je učestvovalo sa dječjom i omladinskom grupom, a odigrali su koreografije koje nose naziv „Igre iz Vladičinoga Hana”, autor koreografije Milorad Runjo, muzički aranžman Darko Čitić i „Igre iz Leskovca”, autor koreografije Mile Đorđević, muzički aranžman Žanijel Šublja. Rukovodilac dječjih i omladinskih ansambala Bojan Antić.

Tekst i foto: Dušan Jovanović

Za uspomenu iz Kraljeva

Omladinski ansambl KUD „Mladost” Ljubljana

Крсна слава Мратиндан

Дани од Ђурђица до светог Мрате у народном календару старих Срба називају се „Мратинци” односно „Вучји дани”, јер је свети Мрата заштитник вукова.

Српско друштво „Др Младен Стојановић” из Велења прославило је 24. новембра 2019. своју крсну славу Мратиндан. Слава је прослављена у кругу чланова друштва у просторијама друштва „Српски дом”.

Славски обред обављен је уз славску свијећу, кољиво, славски колач, црвено вино и тамњан, симболе славе. Обред је водио свештеник Горан Шљивић. Послије ломљења славског колача и завршеног обреда Зоран Јауз се захвалио свим присутним члановима што су се одазвали и уљепшали тај нама значајан дан.

Настављено је дружење уз славски ручак. Испраћај чланова од стране протекао је уз захвалност да се догодине опет окупимо.

У име друштва захваљујемо се нашим члановима што су се потрудили око припреме хране и организације а посебно Милисенку Малбашићу што нам је изашао у сусрет и испекао прасе.

Текст: Јово Јауз
Фото: Зоран Јауз

Свете Тројице

крсна слава СКД „Слога”

Пандемија вируса ЦОВИД-19 оставила је на све нас тешке последице, и причинила, рекло би се, скоро ненадокнадиву штету. Многи културни програми, многа путовања, наступи и дружења су отказани. Многи пројекти, предвиђени да донесу понешто средстава и помогну преживљавању у ионако тешкој ситуацији, су драстично умањени, или „одложени у некој фиоци”, да сачекају боља времена.

Тако смо и ми, чланови „Слоге” у првом налету опаког вируса, остали изоловани, без могућности да у било којој форми радимо на нашим пројектима и програмима. Не улазећи у оправданост свих мера које су државе једна за другом усвајале и преко ноћи примењивале, постајали смо из дана у дан све више свесни колико нам дружење и активности у нашим друштвима пуно значи, колико ведрине и лепога уноси у наше животе, заробљене у вечитој егзистенцијалној трци, борби за опстанак, за преживљавање себе и своје породице, за лепши и комфорнији живот.

Присетили смо се вечног правила да свако зло, колико год било велико, уме понекад да донесе и понеко зрнце доброга, да улије макар трачак наде, вере у неко боље и ведрије сутра.

Чини нам се да је оно мало доброг, у овој свеопштој катастрофи, управо јачање свести да су наша културна друштва, наше секције, сусрети и дружења једна од лепших ствари које нам се у животу догађају, и да управо због тога треба да их негујемо, развијемо и унапређујемо више него икада до сада.

Зато смо после дугих недеља пасивности са радошћу дочекали попуштање строгих мера изолације и могућност да уз све мере опреза и превенције организујемо прославу и обележавање наше крсне славе – Свете тројице.

Било је у том догађају од 7. јуна много симболике. Дуге недеље паузирања, затварања у сопствене домове, мање или више комфорне, али ипак веома ограничене. Опредна распитивања о ситуацији код наших чланова, поготову код старијих, нуђење помоћи, ако треба и када затреба.

Али ипак зар је то прави живот, или само сурогат, имитација заснована на виртуелним контактима, електронској пошти, и такозваним друштвеним мрежама. То нисмо

ми, то су само наши ликови и фигуре, без тоpline у гласу, без мимике и изражајности.

И онда могућност да нешто организујемо, да се окупимо, да се чујемо и видимо, да испоштујемо нашу Славу, и помолимо се да се живот што пре врати у старе токове, али овај пут богатији за једно велико искуство, које ће нам, надамо се, бити од велике помоћи да, уз Божију помоћ, боље и јасније раздвајамо битно од небитног, стално од пролазног, лепо од ружног...

У томе је била симболика наше Славе. Молитва и славски хлеб, славско жито и мирис тамјана, нови почетак, ново добро које ће победити зло.

Синиша Живковић

Трг Европе

Нова Горица је по много чему специфичан град, битно другачији од стереотипа старих словеначких или средњеевропских градова. Као младо насеље скоро да нема старо градско језгро, густо збијене централне улице, формиране градске тргове. Нова Горица, за седам деценија свога постојања, тек је на прагу свог идентитета, трагајући за њим кроз непрегледне паркове и травњаке у које је помало пренаглашено утонула, окружена прастарим насељима која се постепено и незаустваливо утапају у њено ново градско ткиво. У замаху савремене архитектуре чији се тренд мења са сваком надоласећом деценијом Нова Горица формира свој урбани стил града који скоро да нема прошлост, али је зато окренут будућности, вечито тражећи нове изазове, рушећи постојеће границе и постављајући нова мерила могућег.

Једна од таквих баријера срушена је и 2007. године када је Словенија постала део Шенген зоне, европског простора без унутрашње граничне контроле. Од тог тренутка па све до ове 2020, најпре стидљиво и опрезно, а потом све брже и делотворније Нова Горица и суседни Шемпетер при Горици су почели, заједно са прекограничном, италијанском Горицом да граде такозвано „соместје“, урбани конгломерат три насеља, са укупно око 80.000 становника. У периоду од неколико задњих година, становништво се толико навикло на непостојање граничних прелаза да је већина просто престала да обраћа пажњу на чињеницу да у току дана више пута прелази из једне државе у другу, већ су своје економске, потрошачке, културне и друге потребе задовољавали како на једној, тако и на другој страни границе.

Симбол те нове реалности је Трг Европе, трг који се налази испред железничке станице Нова Горица, а који својим положајем и урбаном дефиницијом подједнако припада старој, италијанској Горици.

Управо је тај трг тако рећи преко ноћи, постао симбол зла које је задесило човечанство, оваплоћеног у невидљивом корона вирусу, који месецима хара планетом, а који је можда најстрашније последице оставио управо у суседној Италији. На тргу су, након одлуке словеначких власти о затварању границе са Италијом, следећег јутра освануле жичане оgrade као немо подсећање на давно прошла времена која више ни најстарији не памте, а млади о њима врло мало знају.

Тек са затварањем границе, многи су постали свесни колико су два града судбински и нераскидиво повезана, колико сама свест

да преко не можете, иако је на дохват руке, чини лошег и тмурног у сваком становнику такозваног „соместја“.

И ми чланови СКД „Слога“ помало затечени наглим гашењем практично свих активности, схватили смо колико смо ми у ствари друштво Срба из оба града, колико много наших чланова је остало са друге стране границе, без могућности да на било који начин, до поновног отварања граница, можемо рачунати на њих. Било је ту много малишана, ветерана, играча првог ансамбла, потпредседник друштва, руководилац секције...

Међутим, убрзо се са ове стране границе чуо глас и жеља за што бржим поновним отварањем, за што скоријем уклањању баријера, колико год оне биле корисне или неопходне у датом моменту. И људи

су се почели окупљати, спонтано, али и организовано, да раздвојени али ипак уједињени размењују предмете, играју одбојку, певају, играју, свирају, излажу своје радове. Трг Европе, иако поново подељен гвозденим оградом, више него икада раније, спајао је грађане обеју Горица. Придружили су се томе и градоначелници оба града и учесталим сусретима на Тргу Европе, заједничким изјавама снимљеним на тргу подстицали обе владе да што пре уклоне баријеру.

У Српском културном друштву „Слога“ смо осетили потребу да и ми дамо свој допринос што скорим поновном спајању два града па смо се једног лепог касног поподнева, четвртак 11. јуна 2020, окупили на Тргу Европе. Чланови из Италије са једне стране жичане ограде, чланови из Словеније са друге. Био је то радостан сусрет другара

и пријатеља од којих се неки данима и недељама нису видели „у живо“.

Радости и веселу није било краја, заиграло се и запевало, свако са своје стране, али истим ритмом и кораком. Било је ту пуно смеха и шале, донети су и освежавајући напци да се друштво окрепи. А за оне најпорније у близини је била и башта ресторана са пријатном још увек пролећном вечерњом свежином.

Био је то још један од догађаја који ће по свом значењу ући у богату историју „Слоге“, не толико због своје величине, врхунског квалитета и масовности, већ због драматике и тежине тренутка у коме се одиграо, због јасне и ванвременске поруке коју носи – „границе које нас раздвајају нису нам потребне“.

Трг Европе је ових дана, као и друге границе према Италији, поново отворен, и надамо се да никада више на њему нећемо видети ограде.

Синиша Живковић

Пикник чланова СКД „Слога”

Излетиште „Пановец”, Нова Горица – 4.
јул 2020

Чланови СКД „Слога“ традиционално се крајем јуна окупљају на излетишту, - шуми „Пановец” у близини Нове Горице. Тај пикник, како га популарно називамо, служи за окупљање и дружење, пре свега са циљем јачања заједништва и пријатељства међу свим члановима друштва. То је једна од ретких прилика да све генерације чланова буду на окупу, да у опуштеној и неконвенционалној атмосфери размене мишљења и погледе на рад, резултате и будућност друштва. Свакако је то и добра прилика, да неки од нас, по својој вољи и нахођењу опробају своје кулинарске вештине и понуде другима неке од својих специјалитета.

Овог пута нас је време изврсно послужило, не превише топло, а сасвим пријатно за активности у природи. Шума „Пановец” традиционално погодна за обилазак и дружење, сеновита, а ипак изложена сунцу. Лепо уређен простор за роштиљање, бистри поточић у непосредној близини. Другим речима, услови су били идеални.

Ранијих година смо тај пикник називали и „завршним”, односно „закључним” јер је служио као пригодан завршетак прве полусезоне наших активности, пред одлазак

на годишњи одмор и посете родном крају, отаџбини, дедовини...

Нажалост, из познатих епидемиолошких разлога, ове године није ни било праве сезоне, па самим тим ни потребе за њеним „закључком”. Зато смо ово дружење доживели како ретку овогодишњу прилику да се безбедно окупимо на отвореном простору, да се дружимо, и помало дамо себи одушка, да видимо пријатеље које одавно нисмо имали прилику да због свих ограничења сретнемо на дуже време. Била је то и прва прилика, после отварања границе

према Италији, да наши чланови са друге стране границе буду са нама.

Због свега тога не чуди да се пикник претворио у целодневно дружење, у пријатан догађај који ће нам свима остати у лепом сећању. Лепо расположење је надвладало све бриге и страхове, уз веселу музику се и заиграло, а добар војнички пасуљ, изврстан роштиљ и хладно пиће се већ подразумевају, те и овог пута нису изостали.

Синиша Живковић

„Разговор с пријатељем”

Монодрама „Разговор с пријатељем” изведена у склопу Фестивала Рдечи ревири

У организацији Српског културног друштва „Сава” Храстник и у сарадњи са Фестивалом Рдечи ревири и Српским културно просветним друштво „Свети Сава” из Крања изведена је 26. јула 2020. у Младинском центру Храстник монодрама „Разговор с пријатељем”. Због пандемије коронавируса и поштовања мјера у вези са тим, представа је изведена у друкчијим условима него што то обично бива, без публике, а сви заинтересовани могли су да прате овај догађај путем видео преноса на фејсбук страни Рдечи ревири и Младински центар Храстник.

Српска литерарна сцена поноси се с бројним писцима изузетне даровитости, али само су ријетки они чије се стваралаштво дотакне читаоца тако као што је Мехмед Меша Селимовић, – топлота и непосредност његових јунака и чистоћа осјећања која излазе из тих дјела, изречена с препростошћу, коју може достићи само мајстор, да дотакне у душу и заувјек остане тамо. „Дервиш и смрт”, „Тврђава”, „Круг”, „Тишине” и „Острво” су прави бисери тог великана.

Прије извођења монодраме наступила је Женска пјевачка група Српског културног друштва „Сава” Храстник, којом руководи

Душан Јовановић у монодрами „Разговор с пријатељем”

Снежана Максимовић, и отпјевала сплет српских народних пјесама.

Представа коју је извео Душан Јовановић, који је уједно и адаптирао и режирао овај драмски комад, урађена је у два дијела. У првом дијелу била је монодрама на одломке из романа „Дервиш и смрт” Меше Селимовића, а у другом дијелу монодрама на причу „Разговор с пријатељем” из романа „Острво” Меше Селимовића. „Како живим? Добро. Задовољан сам, да сам проживио вијек, а да нисам никоме нашкодио. Оно што је мени штете нанесено давно сам заборавио. Губитак је лакше поднијети него кајање.....

Судбина ме је поставила на ову стазу, за другу не знам, и корачаћу по њој док у мени има снаге... Овдје сам угледао небески бескрај и пучину на којој ми се око одмара, и ово не бих замијенио ни за један крај на свијету. Љепших можда има, дражих нигдје. Тај крај, то сам ја, то је мој живот и моја љубав.” Тако почиње „Разговор с пријатељем”.

Поред тога што је представа допринос Фестивалу Рдечи ревири, она је уједно и пројекат друштва који је суфинансиран од Јавног фонда Републике Словеније за културне дјелатности и допуњује цјелокупну активност СКД „Сава” Храстник.

Душан Јовановић и Женска пјевачка група СКД „Сава” Храстник

Бања Лука да или не

Ветеранска фолклорна група Српског културног друштва „Сава” Храстник била је у великој дилеми, да ли да идемо или не у Бању Луку на 9. ветеранско вече 29. фебруара 2020. КОВИД-19 се већ почео да шири, и из Бање Луке и околине медији су почели да објављују примјере обољелих. Упркос свему одлучили смо се да идемо, јер је била превелика жеља да испоштујемо наше пријатеље организаторе, Ансамбл народних игара и пјесама „Младост” Бања Лука, Република Српска.

Придружили су нам се и наши симпатизери, вјерни пратиоци на свим нашим наступима. Аутобус је био попуњен до задњег сједишта. Сви смо били весели тако да смијеха и пјесме није недостајало. Кад смо стигли у Бању Луку дочекали су нас са срдачном добродошлицом наши пријатељи из АНИП „Младост”.

Концерт је одржан у Градском позоришту „Јазвац”. Улаз је био бесплатан, а посјетиоцима је била пружена могућност да оставе новчану донацију на улазу у позориште за помоћ раду удружења грађана „Мозаик пријатељства”.

Гости концерта су били културно-умјетничка друштва из: Републике Српске, БиХ, Србије, Словеније и Шведске. СКД „Сава” Храстник представило се кореографијом која носи назив „Дођи Јело, дођи душо” – игре из Лесковца.

Наш наступ је пропраћен са великим аплаузом. Као једине двије групе из Словеније уз овацје смо дочекани гдје год смо се појавили, на концерту, на улици, у ресторану. Свугдје. А ми смо били срећни да смо у Републици Српској, да смо у Бањој Луци.

Бања Лука или Бањалука је са 250.000 становника друго највеће мјесто у Босни и Херцеговини. Бања Лука је главни град Републике Српске и највећи град Босанске Крајине.

Колико нам је вријеме дозвољавало успјели смо посјетити и погледати неколико најатрактивнијих дестинација, као што је Дворац тврђава Кастрел.

Дворац потиче из 16. вијека, а направљен је за потребе одбране од Аустрије. На том мјесту је већ у трећем вијеку постојало римско утврђење Каструм. Данас тврђава обухвата површину од 48.000 квадратних метара, са девет бастiona, двије капи куле, галеријом и парком. Ту се одржавају

разноразни фестивали, међу којима је најпознатији свакако ДЕМОФЕСТ. Дуж саме тврђаве тече чудесно зелени Врбас.

Посјетили смо Храм Христа Спаситеља.

Бања Лука је највећи православни град у Босни и Херцеговини, а Црква Христа Спаситеља је највећи и вјероватно и најљепши храм у овом граду. Саграђена је у периоду 1925-1929, а посвећена је на дан Спаситеља 1939. године, на мјесту гдје, након масовне побуне 1809. године, погубљено десет Срба, које је водио стари свештеник и као таква представља својеврсну успомену о жртви. Од тренутка изградње храм је постао један од најпрепознатљивијих грађевина у Бањој Луци.

Посјетили смо Бански двор који је грађен од марта 1931. године и свечано отворен 8. новембра 1932. године. Данас је Бански двор мјесто културе, мјесто гдје се може погледати добар концерт и посјетити квалитетна изложба.

У Бања Луци смо осјетили дух истока кад смо ушли у просторе Ферхадије.

Ферхадија је највећа џамија у овом граду, а саградио ју је Ферхад-паша Соколовић 1579. године, новцем датим за куповину аустријског принца. Џамија са куполом досеже висину од 17,5 метара, а 128 степеница води до мунаре висине 41,5 метар. Џамија је била срушена у рату, али

је 7.маја 2016.године свечано отворена у истом сјају.

Послије обиласка овог предивног града чекала нас је вечера и журка до зоре. Лијепо дружење, лијепе успомене, позитивна енергија. Захвалили смо се нашим пријатељима на гостопримству и позвали их да и они дођу код нас на наш 17. Етно Фестивал у Храстник. Било нам је предивно, вратили смо се у Словенију својим кућама пуни утисака и богатији за још једно пријатељство.

Славица Трипуновић

Фестивал рударске културе Заврате – Лашко

Корона није уставила активности Српског културног друштва „Сава“ Храстник, и у врло кратком времену са менторицом Снежаном Максимовић из Крања, успели смо да по први пут, како постоји друштво започнемо са радом пјевачке групе, која је редовно и вриједно вјежбала током епидемије.

Остати активан у вријеме епидемије, и препрека које су нам створене свима, не нашем вољом, било је више од умјетности. Поштовати законе и препоруке и остати активан, вјеујем да нам је успело.

Почетком јуна дошао нам је позив од Етнолошког друштва Брезно – Лашко, да судјелујемо 18. јуна 2020, на 4. Фестивалу рударске културе Заврате, који је уједно било и обиљежавање 3. јула, Дана рудара. Са задовољством смо прихватили позив и били почашћени да смо позвани на тај фестивал из више рударских словеначких општина. Сам фестивал је био на отвореном, у крајолику борове шуме, на надморској висини 550 метара. Планином је одјекивала пјесма, игра, звуци блех музике, рецитали.

Наше друштво се представило са пјевачком групом и традиционалним пјесмама,

Женска пјевачка група СКД „Сава“ Храстник

Фолклорна група СКД „Сава“ Храстник

фолклорна група са „Играма из Лесковца“, а на крају са бројном публиком и учесницима смо заиграли Ужичко коло, те после пријатно дружили са словеначким домаћинима, уз пиће и храну добрих домаћина.

Организатор је толико био задовољан нашим професионалним приступом, да су нам већ најавили наше наступе у Лашком и Сенову, када се епидемиолошка ситуација умири и крене нормалан живот. Наше активности нисмо оставили ни током, јер су пред нама били нови изазови.

Нашим учешћем на фестивалу смо стекли нове пријатеље, што је дио мисије друштва. У друштву смо посебно захвални свим члановима, који су и поред претњи ковида-19, ипак одлучили да остану вриједни и радни. Тим чином су омогућили друштву да и у отежаним условима ради.

Заврате, вратићемо се поновно.

Цвијетин Нешковић

Дан државности Србије

Србији у част – Обиљежен Дан државности

Поводом 15. фебруара, Дана државности Републике Србије у Крању је Српско културно друштво „Петар Кочић” организовало Свечану академију. То је већ дванаеста таква свечаност у част матици Србији. И ове године друштво је у сарадњи са групама и појединцима из пет српских друштава организовало свечаност. Овом догађају, који је одржан 15. фебруара 2020. у дворани Интекс, у Крању присуствовали су чланови из осам српских друштава, представници словеначких друштава, као и представници културних институција Градске општине Крањ, затим представници Савеза српских друштава Словеније и Срби појединци који редовно посјеђују овакве и сличне манифестације. Свечана академија почела је интонирањем химне Србије „Боже правде“ и химне Словеније „Здрављица”. Предсједник друштва Крстан Шућур поздравио је госте из друштава који су се одазвали позиву да присуствују овом значајном догађају, као и глумце, књижевнике, музичаре и солисте, учеснике у програму Свечане академије.

Остоја Шобот је представио учеснике у програму, а то су били др Васо Преодојевић и марта Цвијановић из КД „Михајло Пупин” Љубљана, Радослав Милановић из СКХД „Вук Караџић” Радовљица, Душан Јовановић из СКПД „Свети Сава” Крањ, Зоран Миловић из Удружења гуслара Словеније из Кочевја и Маринко Јагодић Маки.

За ову прилику одабран је бесједник др Васо Преодојевић, књижевник и публициста из

Гости и публика на свечаности

Љубљане, члан секције српских књижевника Словеније, која дјелује у овом друштву. Др Преодојевић је у уводу, и као први учесник у програму, подсетио на Дан државности, гдје коријени сежу у 1804. годину, када је подигнут Први српски устанак и 1835. годину када је усвојен Сретењски устав Кнежевине Србије. У даљем излагању др Преодојевић је подсетио на пут и вријеме кроз које су српски народ и Србија пролазили. Дат је акценат и на ратове, оба свјетска, оба балканска, ратове и агресије у задњој деценији прошлог вијека. Наглашено је да се примећује појава једне велике нације и државе, која је на свом путу у освајање и ширење свога утицаја на свом путу стално видјела Србију као препреку. Бесједник је у закључном дијелу излагања подсетио и на озбиљне тешкоће кроз које пролази Србија, као и сталне притиске скоро истих сила.

Након свечане бесједе у два круга својим рецитацијама представили су се пјесници и рецитатори. Прво је из своји збирака читао пјесме маринко Јагодић Маки, да би потом гуслар Зоран Миловић отпјевао једну

српску епску пјесму. Марта Цвијановић је рецитовала пјесме Десанке Максимовић а Душан Јовановић је рецитовао пјесме Добрице Ерића и Јована Дучића. Остоја Шобот је наступио са прозним текстом о очувању језика и писма „Завештање Стефана Немање”. Први круг завршио је Радослав Милановић читањем својих пјесама из двају збирака. Пјесници, рецитатори и гуслар и у другом кругу рецитовали су и читали своје пјесме или других писаца, а гуслар је отпјевао још једну пјесму. Био је ово спој прозе, поезије, музике, драме, спој традиције и новодобног стваралаштва у циљу јачања патриотске и народне свијести и чувања свих тековина које припадају српском народу.

Друштво је било изненађено одазивом публике, али и учесника у програму из неколико друштава, што потврђује јединство и садржај организованости наших друштава и ССДС, што нас чини препознатљивим.

Текст: Крстан Шућур
Фото: Душан Јовановић

Крстан Шућур, Васо Преодојевић, Маринко Јагодић Маки, Зоран Миловић, Марта Цвијановић, Остоја Шобот и Радослав Милановић

Поздрав лѣту 2020

Поздрав лѣту (Pozdrav poletju) је традиционална културна манифестација, која се одржава у јуну у граду Крању

За ту прилику има више садржаја и исти трају неколико дана. Централна манифестација одржана је 20. јуна 2020. на Главном тргу Крању. У програму су у протеклим годинама масовно учествовала словеначка и друштва мањинских заједница из Крања и околине. Ове године појавом вируса КОВИД 19 блокиране су бројне дјелатности и активности грађана и организација, као и окупљања у затвореним као и отвореним просторима.

Организатор Градска општина Крањ и бројне институције су складно условима осмислиле и ове године ту манифестацију. Када смо се у Савезу културних друштва и Заводу за културу и туризам у Крању договорали о манифестацији, превладала је одлука да се иста одржи. Ради епидемиолошке ситуације одлучено је да у програму учествују мање групе и појединци, за наступе фолклорних група одлучено је да наступе само двије словеначке у мањем саставу ансамбла. Манифестацију је отворио градоначелник Крања Матјаж Раковец, и у свом поздравном говору нагласио да грађани то заслужују и похвалио учеснике.

СКД „Петар Кочић“ је наступило с „Театром Давид“, где је Остоја Шобот извео

Чланови СКД „Петар Кочић“ и СКПД „Свети Сава“ са градоначелником Маџјажем Раковцем

монодраму, монолог који је специјално припремио за ову прилику и односи се на тренутну ситуацију у вези епидемије. Рецитаторка Нада Вукић рецитовала је пјесме Десанке Максимовић а Душан Јовановић је рецитовао пјесме Јована Дучића и Алексе Шантића, док је Крстан Шућур такође читао пјесме и текстове за ту прилику. Приличан број грађана, с обзиром на то да су биле на снази мјере против епидемије, био је задовољан, а за ову прилику и у овим условима веома велик број друштва и удружења су на својим штандовима представили и своју дјелатност.

Наше друштво је поред тога и посјеточицама понудило неке специјалитете из Републике Српске (ракију, колаче, уштипке, сир и друго), а изложили смо и туристичке разгледнице и проспекте Бање Луке.

Организатор је био веома задовољан, уважавајући отежане услове и упутио свим друштвима и појединцима захвалност за одзив и учешће.

Текст: Крстан Шућур
Фото: Душан Јовановић

Крстан Шућур, Нада Вукић, Остоја Шобот и Душан Јовановић

Пикник и дружење

Српско културно друштво „Петар Кочић” је 21. јуна 2020. организовало у Крању на отвореном дружење уз културно спортски програм. Поред чланова друштва прикључили су се и чланови Српског културно просветног друштва „Свети Сава” и Културног друштва „Брдо” из Крања. То је резултат повјерења и сарадње међу ова три друштва.

Члановима је понуђен културни програм, гдје су књижевници рецитовали, а чланови „Театра Давид” изводили монодраму и монолог. Сусрету је присуствовало више од 150 посјетилаца, а организоване су и традиционалне спортске игре, где су учествовале мушке и женске екипе из друштва. Побједници су као награда

Дружење уз добру храну и пиће

Одбојка на траву

пријатељство, дружење, сарадња и повјерење међу друштвима и члановима. За ту прилику, у веома отежаним условима, када нису могуће манифестације у затвореном простору, коришћење могућности на отвореном, веома су добро чланови прихватили уз добар одзив. Друштво је за ту прилику приредило и пикник, тако је дружење трајало до касно у ноћ. У условима пандемије, љетном и јесењем термину, могуће је организовати и известе манифестације, програме и пројекте.

Текст: Крстан Шућур
Фото: Душан Јовановић

Излет на Велику планину

Да би се избјегле досаде и побјегло из урбаних бетонских средина и џунгли у овом врућом љету, осиромашеним слободом, рјешење је у искораку. Тако су чланови СКД „Петар Кочић” осмислили и организовали 9. августа 2020. излет на Велику планину. Планина изнад Камника, поред Камничких

алпи и на висини преко 1.500 метара, има велико простанство, гдје преко љета траје испаша говеђе стоке.

Природа гдје је голет с алпском испашом примјерна је за узгој стоке. Углавном су ту стада говеда, (телиад, јунад, бикови и краве.

Велика планина је и омиљена излетничка тачка, тако се на путу и стазама кроз пет, шест сати шетње и задржавања мимоиђе неколико хиљада људи. Излетници су свих узраста, а по жељи може се изићи и вратити и жичаром, што Кочићевци нису користили.

За тај излет и пут за групу од петнаест чланова биле су и припреме. Наши чланови, искусни планинари као што су Драго Чанковић, Љубо Андрић и Миле Гашић, дали су упутства какву опрему узети ради безбједности.

Ови искусни планинари редовни су гости Шмарјетне, Јошта, Покљукe, Чешке коче Шпика и других планина, а имали су и крштење на Триглаву. Тако чланови често имају излете, као рекреацију уз добре водиче.

Излет је био и забаван уз пјесму, рецитацију, глуму, шеге, а није фалило ни освјежење уз храну и пиће.

Текст: Рада Гашић
Фото: Рада Гашић и Јадранка Станојевић

Кочићевци планинари

Како даље?

Прилике у којима смо се задесили ради епидемије КОВИД 19, удалиле су нас од уобичајног живота и активности. Прилике у којима су се наша друштва заиста су тешке и забрињавајуће. И поред свих потешкоћа друштва су осмишљавала програме и пројекте током године, што је доприносило нашој препознатљивости и организованости наше заједнице у Словенији. Скоро по цијелој Словенији у градовима и регијама где су Срби организовани, биле су препознатљиве манифестације, прави фестивали и сабори српске културе и обичаја.

Тренутна ситуација је готово паралисала активности друштава. Ако то буде дуже трајало може имати велике посљедице и довести у питање и опстанак неких друштава. Највеће посљедице су за нашу традиционалну културу, пошто је отежано извођење проба и припреме група за наступе.

Поменуте околности не дозвољавају да се изводе манифестације, посебно с садржајем игара и песама, што директно погађа наше фолклорне и вокалне групе. Неки садржаји и програми као што су литерарни и драмска дјелатност лакше се припремају, скоро нормално, а могу се изводити и у отвореном, посебно сада примерним условима, а неки

садржаји и у затвореним уз поштовање постављених услова.

Контактирајући неколико представника друштава, као и представника Савеза српских друштава Словеније, стање је такво да је потребно за ове услове осмислити активности да би се друштва спасила ако је оцена да у друштвима где се могу неке активности као што су литерарне, драмске, вокалне и друге изводити као припреме и да се тај садржај понуди за мање манифестације, посебно сада у љетном и јесењем термину. Исто тако је значајно да друштва буду солидарна и да искористе могућности припреме и организовања манифестација уз кориштење програмских садржаја других друштава, укључно с учешћем публике.

Посебан проблем и забрињавајућа чињеница је како обезбиједити финансијска средства за дјеловање друштава и реализацију програма и пројеката. Јавни позиви на конкурсе и одобрена средства су услов за дјеловање и опстанак друштава. Видимо да је око резултата пријаве на конкурсе резултат забрињавајући. Ту су неки резултати на конкурсе локалних заједница, али су и та средства знатно умањена, а неке локалне заједнице још нису ни закључиле позиве, од-

носно конкурсе. Што се тиче Јавног фонда за културне дјелатности Словеније - ЈСКД, ту је стање потпуно неизвјесно и чека се ребаланс државног буџета. Велика подршка су била и средства из Републике Србије, односно Министарства спољних послова - Управе за сарадњу с дијаспором и Србима у региону и Министарства културе и информисања, али резултати конкурса, оцјена великог броја представника друштава, је забрињавајућа. Додијељена средства су знатно умањена, а систем расподеле је знатно неку групу друштава и ССДС занемарио, а фаворизовао нека друштва и савезе, што не смије, а може бити и подјела. Опште познато је да у већини друштава и ССДС лежи терет и активности око масовног окупљања и квалитетних програма и пројеката, који су постали препознатљиви.

Ове околности пријете да се друштва нађу у тешкој ситуацији, ради мировања дјелатности дође до осипања чланства и друштва дођу на руб гашења. Ту су и многи наши спонзори и донатори дошли у неповољну ситуацију и ако угасимо активности, тешко ћемо поново исте вратити.

Крстан Шућур

Скупштина, освећење воднице, Крајишко посијело

Српско културно друштво „Петар Кочић“ Крањ одржало је 22. фебруара 2020. своју редовну годишњу скупштину, која је ове године била и изборна. У првом дијелу скупштине поднесени су извјештаји о раду друштва и појединачних секција, а у другом дијелу разријешени досадашњи органи друштва, председник, потпредседник, Управни одбор, Надзорни одбор и Суд части, а би потом било изабрано ново вођство. За председника је поново изабран Крстан Шућур а за потпредседника Миле Гашић. Скупштина је такође изабрала и нови Управни одбор, Надзорни одбор и Суда части. Крстан Шућур се на крају скупштине захвалио на повјерењу и новом избору за председника и представио план рада за наредни период.

Послије скупштине јереј Бранислав Тодорић обавио је освећење и бацање воднице а након тога настављено је дружење на Крајишком посијелу у коме су учествовале пјевачке групе друштва уз богату трпезу коју су припремили чланови друштва.

Позив из СКД „Петар Кочић” Крањ

На основу насталог стања и оцјене, као и предлога представника бројних друштава, у нашем друштву смо се одлучили да секције нашега друштва на подручју књижевне и драмске дјелатности наставе с радом и припреме садржаје, гдје би могли сами извести одређене манифестације у оквиру друштва, као и понудити скоро у цјелини манифестације тог садржаја. Као што је одређен број друштава то већ прихватио, а даје се могућност да и њихови чланови и секције учествују у организовању таквих манифестација. То ће допринијети да се оживи сам рад друштава и окупи чланство, као и шира публика кроз културне дјелатности.

Ми ћемо кренути већ у септембру с нашим активностима и драмском и литерарном активношћу, а у овој години смо већ поставили нове драме и монодраме, књижевници су стално спремни за окупе и дружења с публиком. У овој години су неки наши књижевници и поред тешког стања издали и књиге. И ове године нудимо извођење пројекта „Караван књижевности и драмске дјелатности”, којег суфинансира Министарство спољних послова – Управа за сарадњу с дијаспором и Србима у региону.

Овај наш позив је у искреној намјери да одговоримо на прилике и покушамо учинити што можемо да би наша друштва опстала. Заиста биће озбиљне посљедице ако стање потраје дуже. И биће нам тешко након годину и дуже да би кренули из почетка. Зато дајмо сачувати чланство, публику, наше поштоваоце, наше програме и пројекте. Највеће богатство – наша култура, језик и писмо, које смо кроз досадашњу дјелатност унијели међу српску заједницу у Словенији.

Молимо даруштва да одмах приступе осмишљавању могућих активности, с неколико друштава је оквирно већ договорено и наставићемо сарадњу и покушати у овим околностима да опстанемо.

Искрено вас поздрављамо!

Управни одбор СКД „Петар Кочић“

Branko Baćović

Varčunovi vam pomažu da učinkovitije upotrebljavate energiju u vašem domu

Učinkovita (efikasna) upotreba energije u domu je izraz kojeg sve češće srećemo u medijima, ali kojeg retko ko stvarno i razume. Klimatske promene, briga za okolinu kao i sve veće cene energije nam govore da je upotreba energije u domu privilegija tehnološko razvijenih društava. Međutim, i privilegija koja ima veliki uticaj na našu okolinu.

Ne znam zašto se u srpskom (ili srbskom) jeziku, za razliku od slovenačkog, retko koristi reč „učinkovitost“, koja je sinonim za „efikasnost“. Reči „učinkovitost“ se odnosi na nešto što ostvaruje učinak. Energetsku učinkovitost odnosno učinkovitu upotrebu energije u domu možemo da razumemo kao dostizanje istog ili boljeg učinka pri smanjenoj potrošnji energije.

Učinkovita upotreba energije nije isto što i ušteda energije, koju povezujemo sa odricanjem odnosno smanjenom potrošnjom energije kroz smanjivanje učinka. Energetsku učinkovitost možemo da ostvarimo na dva načina: kroz korišćenje energetsko učinkovitih naprava kao i kroz sticanje energetsko učinkovitih navika pri korišćenju energije u kući.

Po obrazovanju sam dizajner. Za moje zanimanje u slovenačkom jeziku postoji mnogo lepši izraz: oblikovalec, neko ko oblikuje. U poslednjih 30 godina sam oblikovao puno toga, između ostalog i časopis „Beseda“ kao i časopis „Mostovi“ kojeg upravo čitate. Pored oblikovanja sam se bavio pisanjem pesama, muzikom, glumom, fotografijom... A pre deset godina sam počeo da se zanimam i za učinkovitu upotrebu energije u domu.

Ali, kako sam ja kao dizajner došao do toga da se bavim tako tehničkom temom? Prilično jednostavno, preko agencije za koju radim, koja se u poslednjih deset godina specijalizovala za komunikacije na polju učinkovite upotrebe energije. Pre par godina sam dobio zadatak da oblikujem likove koji bi nam pomogli da domaćinstvima približimo složene teme vezane za učinkovitu upotrebu energije.

Tako su nastali Eneja i Jure Varčun. Izmišljeno slovenačko prezime „Varčun“ bi na srpskom jeziku odgovaralo recimo prezimenu „Štedić“, ime Eneja je povezano

Džejs Vat (James Watt), Nikola Tesla, Henrijeta Svon Levit (Henrijeta Svon Levit)

sa pojmom „energija“, a ime Jure (J-ure) sa slovenačkim izrazom „učinkovita raba energije (URE)“. Levo su likovi Eneje i Jureta kako su izgledali na početku projekta, a desno kako izgledaju sada. Sadašnji likovi izgledaju prirodnije i zrelije.

Zašto ovo pišem? Iz vrlo jednostavnog razloga. Oni su se preobrazili isto tako kao što se preobrazio i moj odnos do učinkovite upotrebe energije. Ranije nisam obraćao pažnju na to koliko troši sijalica, a koliko frižider, bio sam odušavljn sa funkcijom „stand by“, nisam razmišljao o tome da bi ugrađivanje dodatne izolacije smanjilo potrebu po toplotnoj energiji. Potrošnja energije je za mene bilo nešto što se samo po sebi podrazumeva i o čemu nisam uopšte razmišljao. Proces izgrađivanja svesnog odnosa do energije koju svakodnevno trošimo u domaćinstvu je počeo da se razvija delimično zbog visokih mesečnih računa za struju i grejanje, a delimično zbog posla koji radim.

Promena odnosa cele porodice nije došla preko noći. Prvo smo, po zimi, počeli da pazimo kada i kako otvaramo prozore, da ne bismo grejali ulicu. Onda smo počeli da zatvaramo toplu vodu dok peremo zube, da gasimo svetlo kada napustimo sobu i da isključujemo, na primer, TV ukoliko ga ne gledamo. Zatim smo namestili termostatske ventile na radiatorima, ugradili

prozore sa izloacionim staklom i na kraju je došla na red i spoljašnja izolacija kuće. Učinak? Računi za energiju su se prepolovili, a udobnost povećala. Primetili smo da se smanjila temperaturna razlika između poda i iznad prozora, kao i između prostorija na „jugu“ i onih na „severu“. Jednom rečju, postali smo energetski učinkovitiji, i što je najvažnije zadovoljniji.

Na kraju smo odlučili da svoja lična iskustva i interesovanja podelimo sa onima koje takođe interesuje oblast učinkovite upotrebe energije u domu. U tu svrhu smo razvili projekat „Porabi manj“ odnosno na srpskom jeziku „Potroši manje“. Na internet stranici www.porabimanj.info ćete se susresti sa porodicom Varčun, koja uz pomoć naučnika kao što su Tesla, Edison, Vat, Kelvin ili Ajnštajn, objašnjava osnovne tehničke pojmove i savetuje kako da postanemo energetski učinkovitiji. Digitalna aplikacija www.porabimanj.si vam može pomoći prilikom donošenja odluka u vezi energetske sanacije vašeg doma. Preko nje možete da izračunate okvirne troškove pojedinih investicija, kao i vreme povratka investicionih troškova kroz smanjenu potrošnju energije. Ako ste na fejsbuku, onda posetite našu stranicu „Porabi manj, bodi učinkovit“.

Eh, da sam imao tu aplikaciju u vreme kada smo vršili energetsku sanaciju kuće... Verujem da bi spoljašnja izolacija bila duplo deblja. Ali srećom, ugrađivanje izolacije nije jedina mogućnost da postanemo energetsko učinkovitiji :).

Na naslovnoj strani časopisa je predstavljena cela porodica Varčun. Na levoj strani je deda Borut, zatim mama Eneja, baka Darija, tata Jure i deca Miha i Ana.

MLADI VATROGASCI

Majka mi je ispričala jedan događaj iz svoje mladosti. Njenom ocu Panteliji (mome dedi) je neko zapalio stog sena. Pantelija je imao devetoro dece, pa je normalno da je, kod tolikog broja, velika razlika u godinama: jedni su bili već odrasli, dok su se oni najmlađi još „igrali u lugu“. Pošto sa nikim u selu nije bio u „neprijateljskim odnosima“ Pantelija je odmah posumnjao na nekoga od svoje, ili tuđe, dece; pokušavao je na sve načine saznati ko su piromani, ali mu nije polazilo za rukom – niko nije hteo da prizna. Tek nakon četrdesetak godina, kada je deda Pantelija umro, saznala se istina. Dvoje najmlađih od njegove dece su ispričali svojim starijim da su oni, kad su bili mali, zapalili seno! Eto, toliko su se plašili oca da su tako dugo čuvali tajnu.

Ja, Pantelijin unuk, nemam tu ništa dodati. Šta da se tu priča: deca se igrala šibicama, seno je lako zapaljivo, i tako... Ali, ovo je uvertira za jednu drugu priču...

***

Pantelija je imao starijeg brata Vladu, rođenog 1900. godine. Vlade je, dakle, stric mojoj majci, pa smo ga i mi, njena deca, tako zvali, mada nam je u stvari bio deda. E, taj stric Vlade je bio prvi pismen čovek u selu. Školovao se u manastiru Gomjenica, ne znam tačno koliko godina, ali je, može se slobodno reći, njegovo tadašnje obrazovanje bilo ravno današnjem fakultetu. Vladu su, zbog njegove škole, svi u selu veoma poštovali. Znao je mnogo poučnih priča, kao i pesmica. Mada je u Drugom svetskom ratu bio sekretar partizanskog odreda, nisu mu bile strane ni molitve – mnogi su ga zvali da *očita slavu*.

Bila je javna tajna da ga jedino ne voli i ne poštuje njegova snaha Stanka. Stalno je nešto gundala, nalazeći stotinu mana ostarelom svekru. Selo je pričalo: „Stanka kao da jedva čeka da Vlade umre!“

Koliko se sećam, stric Vlade nije bio bolešljiv čovek; bio je vitak, uspravnog držanja i sig-

urna koraka. Umro je u svojoj 73. godini, i to na pomalo čudan način: našli su ga u plićaku naše rečice Kozice; ležao je potrbuške u vodi. Rođak Branko ga je izvukao iz vode – videli su da je Vlade mrtav!

Nekoliko meseci posle Vladine smrti izbije požar – zapali se njegova kuća. U kući su živeli Vladina žena Jelka, njihovo najmlađe dete kćerka Dragica i snaha Stanka sa dvoje male dece. Stankin muž Dušan, Vladin sin, bio je na poslu u Sloveniji...

Malo pre ponoći je majka probudila mene i mlađeg brata Živka. Skočili smo, i onako bunovni videli da je sa majkom strina Jelka, koja joj sva uspaničena govori: „Požuri decu Milena, ako boga znaš, izgoreće sva kuća!“

Bio sam četrnaestogodišnji dečak, brat dve godine mlađi. Brzo smo shvatili o čemu se radi: strina je probudila našu majku zbog požara – zapalila se njena kuća.

Naš otac Đurađ nije bio kod kuće, radio je u Sloveniji. Upravo iz Slovenije je i doneo, pre godinu dana, motor (pumpu) za navodnjavanje. Računao je, pošto su naše njive bile uz reku, da će moći u sušnim danima navodnjavati zemlju i tako imati bolji kvalitet useva. Naučio je mene i brata rukovati pumpom; to je bilo neophodno, pošto je on bio često odsutan zbog posla.

I evo nas, žurimo koliko nas noge nose: dva dečaka, jedna sredovečna žena i jedna baka. Svi smo natovareni, i previše za našu snagu; nosimo motornu pumpu, veliko debelo crevo koje se stavlja u reku, nekoliko kolutova creva koja sprovode vodu iz pumpe do željenog mesta, potreban alat...

Dođosmo do strinine kuće, koja je bila u plamenu. Nekoliko je komšija sa kantama nosilo vodu i istresalo po vatri. Nikakvog efekta nije bilo, kao da su time davali vatri dodatnu snagu. Očigledno da je svim prisutnim bilo jasno da je to beskoristan posao, naime, do vode je bilo pedesetak metara. Kad nas ugledaše pobacaše kante i svi se usredsređiše na nas dvoji-

cu mališana: „Dajte dečaci, dajte! Šta treba da pomognemo?“ Ja i brat smo se, iako najmlađi, odjednom osećali veoma korisni; jedini smo znali upravljati motornom pumpom. Meni se činilo da sam idući putem još spavao, kao da sam se tek sada, videvši najveću vatru u svom životu, potpuno razbudio. Brzo smo se organizovali, svi su nas slušali i u nekoliko minuta je motor bio na obali reke, creva smo spojili i evo – palim! Ništa! Vučem ponovo za sajlu, pa opet, pa opet... Zabrekta motor, svi odahnuše, ja ne: ne ide voda! Motor radi, ali neće da povuče vodu. Neki su čak bili otrčali do kraja creva, očekujući mlaz vode, pa da ga odmah usmere na vatrene plamenove. Ništa! Neće pa neće! „Šta je sad, dragi bože!“; viču ljudi. Ja i brat se preznojavamo od muke. Strina viče: „Ode sve, kuku meni! Izgore cela kuća!“

Nešto mi je postalo sumnjivo i to me je osvetilo. Nikad nisam saznao da li su ljudi shvatili, zbog čega pumpa nije povukla vodu. Na brzu ruku smo izveli malu korekciju na pumpi, i voda je krenula velikim mlazom. Teško je reći koliko je trajalo naše „mučenje“, ali smo tada, u očima svih prisutnih, bili pravi heroji.

Požar je uništio dobar deo kuće, ali smo ipak uspeli nešto spasti.

Sutradan je celo selo čulo za požar. Dolazio je narod gledati šta je ostalo, koliko smo uspeli oteti vatri. Bio je to strašan događaj, kakav naše malo selo nije upamtilo. Naravno da su krenule i priče:

„Dobro je da Vlade nije ovo doživeo.“

„Jadna Jelka, šta je snađe.“

„To je božja kazna! Stanka je grešna, nije poštovala onakvog čoveka!“

„Jest' u pravu si. Kažu da voda nije krenula, dok nije progorio plafon u njenoj sobi!“

„Eto vidite, zaslužila je!“

„Jeste! Kažu da je, posle Vladine smrti bacala njegove stvari; odeću sve vilama gurala, gadilo joj se uzimati rukama!“

Narod k'o narod, priči nikad kraja...

Odavno nema strica Vlade. Nema ni strine Jelke, ni njihove snahe Stanke... Glavni junaci one davne noći su, bogu hvala, živi i zdravi. Red je da kažemo ono, što je svima promaklo: i nismo bili neki heroji!

Naime, voda iz pumpe nije mogla poći dok nismo pravilno spojili creva za vodu. Motorna pumpa ima dva priključna mesta: na jedno ide crevo koje se stavlja u reku, a na drugo mesto crevo koje šalje vodu iz pumpe dalje. Ja i brat smo, usled velike žurbe, zamenili creva, tako da voda nije mogla krenuti dok nismo sve doveli u propisano stanje.

Tako je bilo!

Ako se, poštovani čitaoci, slučajno nađete u mom rodnom selu, nemojte nikome reći šta sam vam ispričao! Ne znate vi kakvi su Podovljani!

Marinko Jagodić Maki

Мисли Аве Јустина Поповића

Ђаво

Ђаво – потпуна откинутост духа од Бога. Ни у чему нећу Бога, нећу да личим на Бога, – то је сав ђаво.

Јер шта је ђаво? Ђаво је биће које живи грехом и смрћу. Ђаво је ђаво грехом и смрћу. А човек – човек је човек Богом и бесмртношћу.

Антихрист је антибог: јер будући сав против Христа, он је самим тим против јединог истинитог Бога.

Знам Бога, а не волим Бога нити ишта Божје – то је основно осећање ђавола, то – царство демонске логике, демонског разума, злог ума, то – пакао.

У овом свету ђаво је самозван, јер је на туђем имању прогласио себе власником.

Кад човек мисли мисао ђаво узима активно учешће у том процесу.

Ако наказност има своју бесмртност, онда је то Сатана.

Ма како била велика ђаволова акција, увек је већа Христова реакција!

Тако дакле ја сам победитељ ако ме ђаво не обори, па макар ја њега и не оборио.

А ђаво управо то и хоће да људи сматрају да он не постоји, јер се онда неће ни бранити од онога који не постоји, нити се борити против онога који не постоји. Зактика, стратегија – ђаволски генијална, зар не?

Велики и свети васпитачи рода људског, Свети Оци, веле да ђаво не може да примора човека на грех; он му само предлаже, а никад га не може навести на грех, не може га натерати на грех.

Логос

Бог Логос је донео себе свету, себе Светлост; унео себе Светлост у таму овога света, таму која је од греха.

Логос = биће = живот = светлост. Небиће = тама. Логосност и јесте живот; живот светлости, јер живот светли, живећи светлимо и светлећи живимо. Небиће краде нашу светлост – логосност. То – грех, зло. Зло потискује светлост у нама и око нас. Само Бог Логос не може бити обузет, савладан тамом – небићем.

Али, чим се свет и човек обасјају Логосовом светлошћу, добијају прави смисао: показују оно што је непролазно у њима, бесмртно, вечно, оно чиме су везани за Вечно и Непролазно.

Видети човека и смисао његов могуће је у виду Логоса. Јер се логосност света и човека открива Логосом. „Во свете твоем узрим

свет“; у сватлости Логоса могуће је видети логосност света и човека, светлост света и човека. Иначе и свет и човек тону у таму најкрајњу. Вера у Христа – открива ту светлост.

Има ли овај свет логику, свет у свима својим појединостима и у својој свеобухватној целини? – Да, има: Бог Логос је једина логика света; у Логосу је и логика, само у Логосу.

Сва бића створена са истим циљем, да што више, до свога максимума, оваплоте у себи Бога Логоса, да се обоже, ологосе: улогосе. Зато и све саздано „Њиме и ради Њега“.

Кроз оваплоћење Логоса Света Тројица објављује свету план и метод спасења... Логос се оваплоћава да Својом богообразношћу спасе од греха богообразну душу човека, да је одвоји од греха, јер је једино Њему могуће... да одвоји душу од греха, да је очисти, да је обезгреш.

И логика и логос времена (је) у Богу Логосу; у Њему се измерило време са божанском вечносту, са којом се било посвађало и непријатељствовало грехом и смрћу и ђаволом.

Велика је и бескрајна, и чудесна тајна речи. Толико велика, толико бескрајна, толико чудесна, да се и само Друго Лице Пресвете Тројице, Господ Христос, назива и јесте: Логос = Реч, Бог је Реч.

Зато што свака реч Спасова има у себи од вечне речи Божје, Логоса, она и има силу ад духовно рађа и препорађа људе. И рађајући се од ње, човек се рађа од Истине.

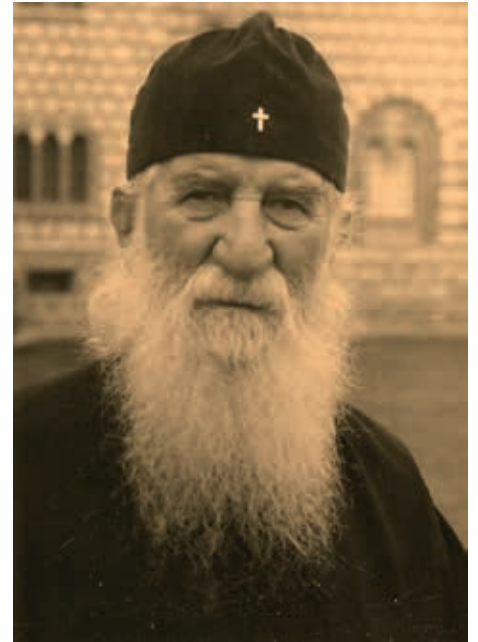
Живот живи силом логосности коју у себи носи. Онде где нестане те логосности, нестаје правог живота; ту неминовно настаје смрт духовна или физичка, или и једна и друга... Према томе, тајна живота је у тајни Бога Логоса.

У свету људских видљивих стварности оваплоћени Бог Логос, Господ наш Исус Христос, у ствари је једина вечна вредност.

Јер живот по себи је толико тајанствен и загонетан – у суштини је од Бога Логос – да нас кроз њега може мудро водити само свемудри Бог Логос, који једини зна од врха до дна све тајне живота. Зато се у овом животу и може живети чисто – исвето једино оваплоћеним Богом Логосом, благодаћу његовом. Само такво живљење је правилно, нормално, логосно и логично. Иначе, сваки други живот је и ненормалан, и неправилан, и нелогосан, и нелогичан. И у њему увек има неког гордог безумља и убитачног гордоумља.

Милосрђе

Милосрђе је провера наше вере, наше љубави, наше мудрости.

Што је вид оку и слух уху, то је милосрђе вери и љубави. Вера без милосрђа, то је око без вида и ухо без слуха. Тако исто и љубав. Да би хришћанин удружио у себи веру и милосрђе, и љубав и милосрђе, треба да се много стара око тога, да много ради на томе. То се стиче трудом, но никада не намеће од Бога силом.

Иза великог милосрђа у теби, увек стоји велика божанска љубав у души твојој; иза малог милосрђа – мала љубав.

Старање и труд око еванђелских врлина, а најпре око милосрђа, доалзи од нашег хриштољубља, од нашег богољубља.

Милостиња је неопходан еванђелски подвиг у делу спасења. Нико се не може спасти без ње. Милостиња је плод на дрвету еванђелске милостивости. Срце жалостиво и милостиво не може не чинити милостињу.

Милостивост и жалостивост – та у томе је целокупно Еванђеље Спасово; у томе сав однос Јединог Човекољупца према грешном роду људском.

Човек и постоји и живи по милости Божјој и од милости Божје. Природно је онда да и он буде божански милостив према људима.

Милост је добровољна туга, названа туђом невољом.

Отуда је милост – мајка лепог расположења, залог љубави, савез сваког пријатељског расположења.

Милосрђе се може указивати не само имовинном, него и речју, а ако се ништа нема, онда у сузама.

Poučne priče

Kako nastaju ratovi

- Tata – upita maleni sinčić - kako, zapravo, nastaju ratovi?
- Pa, momče moje, stvar ti je ovakva! Uzmimo, na primer, Engleska se svađa s Amerikom oko nečega...
- Majka prekine: Ne govori gluposti, Engleska i Amerika se neće nikada svađati.
- To uopšte ne tvrdim! Hoću samo navesti primer.
- S takvim besmislicama napravićeš mu samo zbrku u glavi.
- Štooo?!? Ja ću mu napraviti zbrku u glavi? Kad bi bilo do tebe, ne bi mu u glavi ništa ni bilo!
- Šta govoriš? Zabranjujem ti da ti...
- Tada povika maleni sinčić: Hvala, tata, sad znam kako nastaju ratovi.

Kako postati bogat davanjem

- Kako mogu da dam kad nemam ništa? - Ova kratka priča trebalo bi da vas nauči šta uopšte znači biti siromašan.
- Siromašan čovek upitao je Budu:
- Zašto sam toliko siromašan?
- Buda odgovori:
- Još uvek nisi naučio davati.
- Siromašan čovek ponovo upita:
- Kako mogu davati kad nemam ništa?
- Buda mu odgovori: Imaš nekoliko stvari:
- Lice sa kojim možeš dati osmeh,
- Usta kojima možeš dati mudrost i utehu drugima,
- Srce koje možeš otvoriti za druge,
- Oči kojima možeš posmatrati dobro u drugima,
- Telo koje možeš upotrebiti da pomogneš drugima.
- Mi, zapravo, uopšte nismo siromašni, pravo siromaštvo je siromaštvo duha.

Sjajna priča!

- Isak Njutn o Vaskrsenju iz mrtvih
- Jednom su zapitali Njutna: „Kako je moguće da tijela mrtvih, odavno raspadnuta, ponovo postanu tijela svojih duša?”
- Na to je naučnik pomiješao gvozdene opiljke sa zemljom i upitao svoje sagovornike: „Ko može da izdvoji iz prašine i sastavi ove gvozdene opiljke?”
- Odgovor nije dobio.
- Onda je Njutn uzeo magnet i prinio ga mješavini. Nastalo je komešanje čestica. Opiljci gvožđa počeli su se hvatati za magnet i jedni za druge.
- U prašini nije ostao ni molekul gvožđa.
- Tada Njutn reče prisutnima: „Onaj, koji je ovoliko silu dao mrtvom kamenu, zar On da ne može dati takvu moć našim dušama kada bude trebalo da se obuku u svoja proslavljena tijela.”

Sveti vladika Nikolaj i Nikola Tesla

- Sveti vladika Nikolaj Velimirović bio je prijatelj Nikole Tesle. Zvali su se imenjacija. Pozove jednom Nikola Tesla vladiku Nikolaja da ga poseti u laboratoriji.
- Dočekao ga je lepo – čim je otvorio vrata, hiljadu nekih točkova stavio je u pokret.
- Imenjače, šta ti to uradi? Kakva je to sila? – pitao ga je vladika Nikolaj.
- Imenjače ti si školovan čovek, valjda znaš šta je to? – odgovori Tesla.
- Šta je to?
- Struja, imenjače!
- Kad si tako veliki stručnjak za struju, reci mi da li će tvoja nauka otkriti način da se ta sila struje vidi golim okom.
- Nikada – kaže Tesla – dok je sveta i veka.
- Pa što onda narod traži Boga da vidi? Sila postoji i kad se ne vidi – na to će Sveti vladika Nikolaj.
- Izvor: Svetosavsko zvonice.

Žan Leon Džerom: Istina izlazi iz bunara (Izvor: Google)

Istina i laž

- Jednom su se na putu srele istina i laž.
- Dobar dan, reče Istina.
- Divan dan, reče laž.
- Istina zastade da vidi da li je to tačno. Pogleda oko sebe, vide vedro sunčano nebo i zaključila je laž nije slagala, pa odgovori:
- Da, zaista je divan dan.
- Stigoše tako do jezera.
- Od ovog lepog dana još je lepše jezero, – reče Laž.
- Istina proverila i vide da je to tačno. Laž dotrča do vode i reče:
- Voda je tako prijatna, hajde da plivamo.
- Istina nepoverljivo dotrča vodu prstima i oseti da je voda baš prijatna za kupanje, pa se složila sa laži.
- Skinule su odeću i ušle u vodu. Plivale su i uživale u kristalno bistroj vodi jezera. Kad Istina otpliva malo dalje, Laž brzo izađe iz vode, obuče odelo koje je istina pažljivo složila preko jedne grane i ode.
- Vide istina šta je Laž uradila, dopliva i pokuša da obuče odelo Laži, ali nikako nije mogla. Istini je odelo Laži bilo isuviše tesno. Nije imala kud, pa krenu onako naga. Svi su se zgražavali kad su videli obnaženu istinu.
- Od tada ljudi više vole da vide Laž obučenu u odelo istine, nego nagu (голу) istinu.

O istini i laži

- Oče, može li u laži da bude istine i u istini laži? - upita nekakav mladić starca.
- Starac odgovori:
- Upitaj konja, nek ti on kaže.
- Mladić se zbuni:
- Ne razumem... šta tu ima da se meša nekakav konj?!
- Kako ne razumeš? Pa zna se da konj neće da pije prljavu vodu - reče starac.
- Da, i...?!
- Tako je i sa istinom i laži. Laž može da skriva u sebi i istinu, ali šta to vredi kad je kao prljava voda i nije za piće. Istina, pak, laž u sebe ne prima i vode s njenog izvora dobre su za piće, jer su čiste. Eto, tome je mene naučio konj.
- Mladić se nasmeja i zahvali starcu na pouci.

Anekdote i aforizmi

Darvin

Često se dogodi da i najobičnije pitanje nanese neprilike i najvećem naučniku. To se dogodilo i Darvinu kada mu je njegova mala nećakinja postavila pitanje u obliku zagonetke:

- Što ima mačka, a nema nijedna druga životinja?

Darvin je dugo razmišljao i na kraju je ipak odustao. Devojci kojoj je bilo veoma drago što je dovela Darvina u takvu nepriliku odgovori: – Oh, dragi striče zar zaista ne znaš to? Pa zna se – mačić!

Marlen Ditrih

Filmska glumica Marlena Ditrih prisustvovala je jednom predavanju o inteligenciji muškaraca i žena. Posle predavanja predavač se obratio „najlepšoj baki na svetu“ i upitao je ima li što dodati na temu. Marlena mu je odgovorila: – Možda je istina da su muškarci inteligentniji od žena, ali ja još nisam videla ženu koja bi trčala za glupim muškarcem i samo se divila njegovim lepim nogama.

Dima

Na zabavi kod jedne otmene pariske dame pristupi uobraženi plemić Dimi i bezobrazno ga upita:

- Oprostite, gospodine Dima, da li je istina da je vaš otac mulat?

- Istina.

- Dakle, vaš je deda bio crnac.

- Da.

- I šta je bio vaš pradeda?

- Majmun.

Plemić se počne grohotom smeјati, ali mu Dima ozbiljno uzvрати:

- Da, da kao što vidite, moje poreklo se završava tamo gde vaše počinje.

France

Čekajući svoju taštu France naredi svom sluzi:

- Evo ti deset franaka, idi na stanicu i dočekaј moju taštu.

- A, šta ako ne dođe?

- U tom slučaju dobićeš još deset franaka.

Bendžamin Franklin

Bendžamin Franklin bio je protiv toga da pravo glasa imaju samo poreski obveznici.

Povodom toga jednom je rekao:

- Imam lepog magarčića za kojega plaćam porez, dakle imam pravo glasa.

Kada mi životinja bude uginula, neću više plaćati, i prema tome neću više biti glasač. A sada bih zaista želeo znati ko je zapravo glasač: ja ili moj magarac?

Fridrih Veliki

Jednom je, u vreme mira s Francuzima, nemački car Fridrih Veliki dodelio orden nekom svom kapetanu. On je zahvaljuјуći rekao:

- Veličanstvo, voleo bih da sam to odlikovanje zaslužio na boјnom polju.

- Da, da, svakako – odgovori car – ali zar mislite da bih zbog vas sada trebao započeti neki novi rat?

Kant

Kada je Imanuel Kant bio u već poodmaklim godinama, prijatelj ga je upitao zašto se nije oženio. Kant odgovori:

- Vidiš, to je ovako: u mladosti, kad mi je žena bila potrebna, nisam je imao čime hraniti, a sada kada bih je mogao hraniti nije mi više potrebna.

Aristotel

Aristotel (384 – 322. pne), grčki filozof koji je podržavao Empedokleovo učenje da je svet sastavljen od četiri elementa: vatre, vode, zemlje i vazduha, proslavio se zaključkom da je Zemlja okrugla. On je takođe bio i učitelj Aleksandra Velikog. Kako je često na pitanja odgovarao da

Laza Kostić

ne zna odgovor, ljudi su se pitali za šta ga onda kralj plaća. Aristotel bi odgovarao: „Kralj me plaća samo za ono što znam. Kada bi me plaćao i za ono što ne znam, čitava njegova riznica ne bi bila dovoljna za to.“

Laza Kostić

Svakoga je jutro **Laza Kostić** praktikovao u njegovo doba popularnu „švedsku gimnastiku“ sa gvozdanim đuladima i trči po periferiji Novog Sada, a onda obilan fruštuk u iznajmljenom samačkom stanu. Jednom je taman, pored ostalog, izneo na sto i dobro sušenu šarenu slaninu, kad mu navрати kum.

– Ajde, kume, prihати se i ti malo!

– Ne mogu, već sam kod kuće jeo, samo ću malo čalabrcnuti.

Međutim, uze kum jedno parče, pa drugo, treće i još odseče dobru komadešku, pa Lazi ne ostade puno, koji ne izdrži da mu ne prebaci:

– Slušaj, kume. Od sad ćeš ti kod svoje žene čalabrcnuti, a k meni dođi da jedeš.

Lepota opraštanja

Američki pisac Džek London (1876–1916) pođe kući od prijatelja i usput se rukova s veoma uobraženim plemićem. Uobraženko reče zajedljivo:

– Postali ste zaboravni, dragi moj. Malopre smo se već oprostili...

– Znam, znam – nastavi u istom tonu London – ali ne možete ni da zamislite kako je lepo kad se čovek oprašta od vas.

Pamćenje bez greške

Rosinija pozva u goste čuveni pariski pokrovitelj umetnosti. Među zvaničama je bio i jedan mladi pesnik koga prisutni zamoliše da govori poeziju. Ovaj pročitа svoju najnoviju poemu. Rosini priđe pesniku i upita ga ko je napisao te redove.

– Ja – odgovori mladić.

– Oprostite – počе Rosini – ali mislim da sam tu poemu učio u školi. I danas je znam napamet...

Kad ju je veliki kompozitor bez ijedne greške odrecitovao, pesnik je zanemio i pocrveneo kao bulka. A Rosini se grohotom nasmeja, stisnu ruku mladiću i reče:

– Smirite se, dragi prijatelju, poema je vaša... A ja zahvaljuјуći dobrom pamćenju mogu da se šalim i na ovaj način.

Točak na žici

Jedne večeri genijalni italijanski violinista Nikolo Paganini (1782–1840) kasnije je na svoj koncert i bio prinuđen da zaustavi kočijaša koga nije poznao.

– Koliko ćeš uzeti da me odvežeš do koncertne dvorane? – upita on.

Kočijaš prepozna Paganinija i reši da mu debelo naplati.

– Ali to je čista pljačka! – pobuni se violinista. – Zašto toliko mnogo?

– Znam da svirate na jednoj žici i dobijate velike pare – snađe se ovaj.

– Ako je to tako lako – odgovori Paganini – onda me vozi na jednom točku.

Mudre misli

Ako si ti vuk, nijesam ni ja ćuk.
 Bogata je teško darovati, sita gosta još teže častiti.
 Bol se savlada strpljivošću.
 Bolest na kolima dolazi, a na dlaku izlazi.
 Bolje i dvared pitati nego jedared zaići.
 Bolje iz daleka se voleti, nego izbliza mrzeti.
 Bolje je nemati, nego otimati.
 Bolje je nešto ne znati nego naopako i zlo znati
 Bolje je neznalica no tvrdoglavica.
 Bolje je pokliznuti nogom nego jezikom.
 Bolje je s mudrim plakati nego s ludim pevati.
 Bolje prazna kesa nego prazna glava
 Bolje s mudrim orati nego s ludim vino piti
 Bolje saviti nego slomiti.
 Bolje se od po puta vratiti nego rđavim do kraja ići
 Bolje se ograditi dobrim komšijom nego dobrom ogradom.
 Bolje se ograditi dobrim komšijom nego dobrom ogradom.
 Bolji je dobar glas nego zlatan pas.
 Bolji je i crn kolač nego prazna torba.
 Brat brata nad jamu vodi, ali u jamu ne meće.
 Brdo se s brdom ne može sastati, a živi se ljudi sastanu.
 Čuvaj se mnogih ako se ne bojiš pojedinaca.
 Čuvaj se onih koji kroz smeh ujedaju.
 Dobra čeljad uvek posla nađu.
 Dobro jelo samo se nudi.
 Dobro mi je i boljem se nadam.
 Dobru čoveku sve dobro stoji.
 Dogovorna je najbolja.
 Dok je raje i muka, biće i hajduka
 Dok se mudri namudrovaše, ludi se naživovaše.
 Gde zlato gospoduje, razlog se ne čuje.
 Gde žena buči tu muž muči.
 Glad je najbolji kuvar.
 Glad očiju nema.
 Kakav pozdrav onaki i odzdrav.
 Kakav starješina, takva sva opština.
 Kako došlo onako i prošlo.
 Ko brzo sudi, brzo se i kaje.
 Ko će naplesti uzica za tuđih gubica?
 Ko dobro počne, on je na pola radnje.
 Ko dva zeca vije, ne ulovi nijednog.
 Ko jarca za rog vuče, njemu je teško.
 Ko je gotov na smrt, nikad nije rob.
 Ko je junak? Ko nadvlada svoje strasti.
 Ko je mnogo patio, mnogo je i zapamtio.
 Ko kasno brazdu zaore u jesen čičak obere.

Ko ne čuva tuđe, neće imati ni svoje.
 Ko nije služio, ne umije ni zapovjedati.
 Ko prati tuđ posao, svoj zaboravlja.
 Ko rakiju večera, vodu doručkuje.
 Ko rat želi, kod kuće ga imao.
 Ko se tuđem zlu veseli, nek se svome nada.
 Ko seje trnje, ne bere grožđe.
 Ko spretnije traži, lakše dobije.
 Ko staro ne krpi, ni novo ne nosi.
 Ko za tuđom vunom pođe, sam ostrižen kući dođe.
 Ko želi da peva, uvek će naći pesmu.
 Kod komšije, trava zelenija.
 Ljudi se najviše muče zbog hleba i ljubavi.
 Ljudi se po odjelu sretaju, a po pameti prate.
 Ljudi su gusto posijani, ali rijetko niču.
 Ljut čovek ne zadrži prijatelja.
 Mnogo znati, znači pre vremena ostariti.
 Mnogo zrna gomilu načine.
 Na sirotnoga svakom je laka ruka.
 Na tuđim leđima lako je breme.
 Navalio ko zima na gola čovjeka.
 Navika je jedna muka, a odvika dvije muke
 Ne boj se onoga kome nisi dobro učinio.
 Ne budi otrov da truješ drugog i ne budi med da te drugi poližu.
 Ne gori obraz od sunca, već od poštenih ljudi
 Ne kupuje se sloboda na vašaru.
 Ne niče sve što se seje.
 Ne zna da besjedi, a ne ume da ćuti.
 Neko se za list sakrije, nekoga ni dub da pokrije.
 Nepravdu ne vole ni oni koji ju čine.
 Nevolja svačemu čoveka nauči.
 Ni najbolji petao ne može da izmeni vreme.
 Nije čovjeku žao na malo nego na nepravu.
 Nije dopušteno sve znati.
 Nije svaka muka dovijeka.
 Nije umrla baba od korbe, već od prazne torbe.
 Nije vuk ničije sreće izio.
 Preko preče naokolo bliže.
 Prijatelj se u nevolji poznaje, kao zlato u vatri.
 Prijatelju i neprijatelju daj uvek dobar savet, jer prijatelj ga prihvata, a neprijatelj ne.
 Prokleta nek je zemlja u kojoj su psi pušteni a kamenje svezano.
 Slogom rastu male stvari, neslogom se i najveće raspadaju.
 Što čovek manje zna to mu se njegovo znanje čini obimnije.
 Što nećeš nekome u oči da kažeš, nemoj govoriti ni za leđima.
 Vuk ne vije što je mesa gladan, nego vije da družinu svije.

Korona virus

Stigla pošta iz daleke Kine;
u pošiljci ne vidi se ništa,
mada zbog nje kašalj i vrućine
mnoge gone pravac stradališta.

Teško nam je prozret' njenu namer' –
ova pakost ne bira po soju:
Italijan, Španac ili Amer...
Svi smo sada u odstrelnom stroju.

Panika je zavladała svetom,
niko nikom ne sme blizu prići.
Iako se šâle kruže netom
opustoše škole i vrtići.

Fabrike se redom zatvaraju,
svi smo kući, opšta karantena*;
sportske igre sad se ne igraju,
svi su ljudi pored svojih žena.

Mudri nude objašnjenja razna –
panika je stigla povrh štete;
jedni kažu: to je božja kazna!,
drugi kažu: plod je epruvete.

Dok je struka leku još za tragom
u narod se uvukao nemir,
zato prazni police sa blagom:
brašno, ulje, kvasac, ve-ce papir...

Marinko Jagodić Maki

*karantin je pravilno,
ali sam zbog rime uzao
slovenačku verziju - karantena